

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

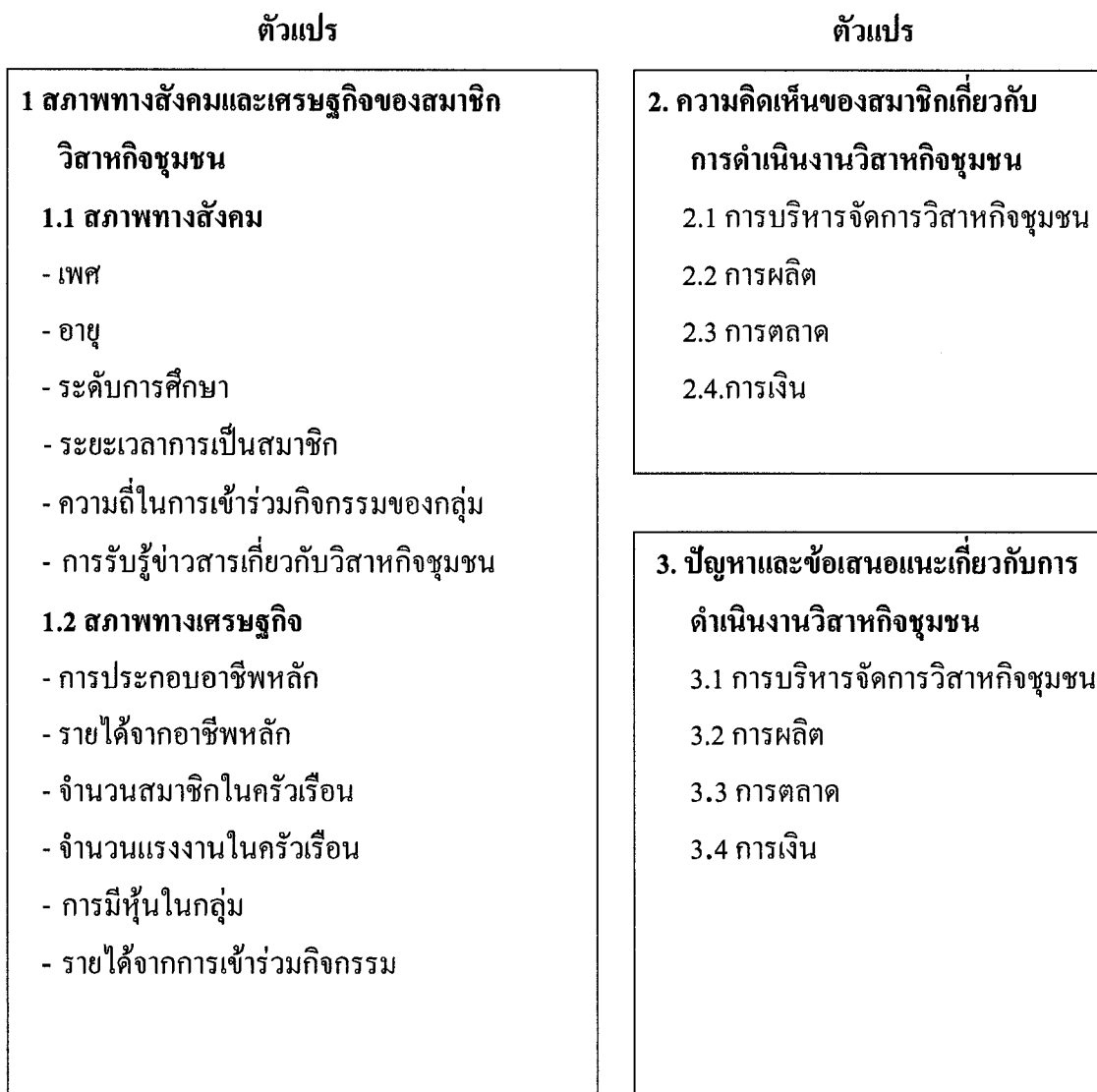
พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้การส่งเสริมกิจการชุมชน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ มีระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในทุกระดับ รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อม และขนาดกลางต่อไป (กรมส่งเสริมการเกษตร มปป: 1)

นโยบายของรัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน ได้มีการพัฒนาการประกอบอาชีพภายในชุมชน ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดเป็นผลผลิต ที่จะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจในชุมชน ให้พึ่งพาตนเองได้ เป็นการดำเนินกิจการในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน ที่ชุมชนร่วมกันดำเนินการโดยใช้วัตถุดิบ ทนปัจจัยการผลิตและความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการทรัพยากรและทุนที่มีอยู่ในชุมชน ให้เกิดเป็นระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็งของชุมชน มีการสร้างสรรค์กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นระบบมีรูปแบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชน วิสาหกิจชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจรากหญ้า ทำให้ชุมชนมีความมั่นคงในการผลิต การบริโภค การออมและการลงทุน ทำให้มีกำลังในการซื้อสิ่งที่ตนเองผลิตไม่ได้ และจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต (ไพศาล รวีรัชชัย มปป.: 1)

จังหวัดเพชรบุรี มีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มายื่นขอจดทะเบียน 205 แห่ง ซึ่งในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้มีการประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน ทั้งในเรื่องทิศทางของวิสาหกิจชุมชน การวางแผนดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน การบริหารตลาด การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กระบวนการจัดการสินค้าและบริการและผลลัพธ์การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน โดยใช้แบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและได้สรุปผลการประเมินเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี จำนวน 57 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.6 ระดับปานกลาง จำนวน 111 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.8 และระดับต้องปรับปรุงจำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.6 (สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี 2550: 1 และ 10-12)

3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนด กรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1.1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากร การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาเฉพาะสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ยกเว้นสมาชิกผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน ลำดับที่ 1 และ 2 ซึ่งได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 13 พฤษภาคม 2551 และผ่านการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ในปี 2550 ของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 22 แห่ง และยังไม่ได้ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจำนวน 1 แห่ง รวมจำนวน 23 แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 276 ราย

4.2 เนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิต ด้านการตลาดและด้านการเงิน

4.3 เวลา การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน 2551 เท่านั้น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การบริการ หรืออื่นๆที่ดำเนินการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ และการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชน ตาม พรบ.วิสาหกิจชุมชน 2548

5.2 การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

5.2.1 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน การบริหารงาน การบริหารคณะกรรมการ การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การจัดการความรู้ และข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการทุนและผลประโยชน์ ความรับผิดชอบต่อชุมชน การทบทวนผลการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน และการประเมินผล

5.2.2. การผลิต หมายถึง การดำเนินงานด้านการผลิต ในประเด็นกระบวนการผลิต การจัดการผลผลิต และกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

5.2.3. การตลาด หมายถึงการดำเนินงานด้านการตลาด ในประเด็น การตลาด การส่งเสริมการตลาด และการบริหารตลาด

5.2.4. การเงิน หมายถึง การดำเนินงานด้านการเงิน ในประเด็น การระดมทุน และระบบบัญชีการเงิน

5.3 สมาชิก หมายถึง บุคคลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี ที่เข้าร่วมดำเนินงานกิจการการผลิตสินค้า การให้บริการ หรืออื่นๆโดยการสมัครเข้าร่วม และยอมรับในเงื่อนไขข้อบังคับของวิสาหกิจชุมชน และไม่เป็นสมาชิกผู้มีอำนาจทำการแทน วิสาหกิจชุมชนลำดับที่1 และลำดับที่ 2 ของวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและวิสาหกิจชุมชนได้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

6.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบเป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี